

CLARISSIMO

VIRO DOMINO MATHIAE HELD

Cæsareo Consiliario & Procancellario Germaniæ,
Iacobus Spiegel Selestadiensis. S. D.

VM PRO TVA PRV
dentia non vulgari, minime
ignores, uir clarissime, q̄ sum-
mis semper uiris doctissimorū
hominum scripta sint dedica-
ta, minus importunū aut etiā
ineptum à me fieri statues, q̄
sub tui nominis auspicio hos
Epistolarum familiarium libros
Ioannis Titemii Abbatis Spā
hemensis in publicum emittam. Nam cum in animo mecum
reputo, quā præclare de bonis literis ac studiosis omnibus
sis meritis (ut quæ priuatim in me contuleris beneficia iam
non attingam) non satis candide facturum me arbitrabar, si
hos alteri potius quā tibi offerrem. Et cum apud Cæsaream
Maieſtatem in hoc sacrorum ſcriniorum genere uerſeris, ut in
ſcribendis epistolis ad ſummos excellentiſſimōſq; tum prin-
cipes, tum uiros ſemper ſis occupatiſſimus, non dedignaberis,
opinor.

EPIST. NVNCVPATORIA

opinor, & has per ocium legere, quas Tritemius ad præstantif-
 simos Germaniæ principes, tum etiã doctissimos quosq; suæ
 ætatis scripsit, & quas ipsi uicissim ad illum. Neq; iniucundum
 tibi fore existimo, si harum lectioni paululum temporis conce-
 das, ut superioris ætatis ueluti imaginem quandam in animo
 concipias, qua me sub incomparabili heroe ac laudatissimo
 Cæsare Maximiliano primum in aulam contigit recipi. Egofa-
 nè fateor, me non mediocri affici uoluptate, quoties in his epi-
 stolis optimorum uirorum recordatione fruor, quos iam par-
 tim uita defunctos, partim adhuc superesse non ignoramus.
 Et quanquam temporis longinquitas plurimum possit in re-
 bus humanis, ut multa per illam oblitterentur, aut etiam im-
 mutantur, huius tamen lectionis beneficio, non iam defunctos,
 si qui ex his obdormierūt, nec qui supersunt absentes amplius
 existimo. Neq; te latere potest in quanta existimatione ubiq;
 habitus sit Tritemius, ob incredibilem ingenii acrimoniam,
 & acerrimum in omni genere literarum studium: prudentiam
 uero tantam, ut à regibus & principibus, & ab ipso Maximilia-
 no omnifariam sua ætate maximo Imp. in summo honore ha-
 bitus sit, ac læpius ut se in ordinem consiliariorum adscriberet,
 rogatus. Atq; hanc singularem humanitatem ac beneuolen-
 tiam Illustrissimorum principum superioris sæculi erga præ-
 stantes eruditione uiros, nostræ ætatis principes conuenit imi-
 tari, & summo studio fouere eos, quorum beneficio tantum
 ad immortalitatem perueniunt. Quòd si Philippus Palatinus
 Rheni, Bauariæq; Dux, Fridericus Saxonix Dux, Joachim
 Marchio Brandenburgensis, Hermannus archiepiscopus Co-
 loniensis, principes Electores, tanto fauore doctos suæ ætatis
 profecuti sunt, æquum est ut nostro etiam tempore doctissimi
 quiq; liberaliter foueantur. Cæterum in his epistolis uidere licet:

EPIST. NVNCVPATORIA.

quàm religiose de christiana religione sēserit Tritemius, & quanto studio propugnauerit eandem contra id atatis con-
 cionatores, qui crebrius Aristotelem aut Porphyrium, quàm
 Christum, aut Apostolos è suggestu allegabant, indignissimū
 esse existimans, non suff. cere dogmata Christianæ fidei ad in-
 situendam Ecclesiam Dei, immo etiam præferri his uanissi-
 ma Aristotelicorum figmenta. Iucundum admodum est ac
 consolatione plenum, q̄ præter Christi & Apostolorum, a-
 deoque omnium sanctorum, etiam suo exemplo toties ad pa-
 tientiam hortatur, ac retrahendum esse animum uindictæ cu-
 pidum, quæ uirtus omnium maxima est, non tam in magnis
 & potētissimis uiris, q̄ in ministris Verbi Dei, quos par est pro
 Christi gloria illustranda omnia patienti animo sufferre. Sed
 quàm rara sit hoc tempore in plarisq; hæc uirtus quotidiana
 experientia edocet. Apostoli Pauli quoties mentionem facit,
 aptissimo epitheto Christophilum eum nominat. Quid enim
 non beneficiorum Deus in hunc Apostolum contulit: aut ex
 quibus non periculis eum liberauit, ut ueritas promissionum
 suarum constaret: Quæ omnia eò respiciunt, ut pulcherrimā
 hanc uirtutem omnes ubiq; præstemus, maxime quibus in Ec-
 clesiis ad docendi munus rite manus impositæ sunt. Ad hæc
 cum uitæ fuerit inculpatisimæ (fuit enim mihi multis annis fa-
 miliariter notus) ac summo studio scripturis diuinis semper
 intentus, ut nemini dubium esse possit, quin pium admodum
 & fidelem abbatem ordinis sui præstiterit, mirum est q̄ tam ni-
 hil aut parum suæ sanctimonix adscripserit coram Deo, cum
 nostra hac ætate hoc nomine etiam ii soleant gloriari, qui ab
 omni conuersatione pia & honesta, quæ non nisi ex uiua fide
 proficiscitur, sunt alienissimi Sed ne prolixitate literarum tibi
 molestus sim, exhibeo iam tibi Tritemium, ipsum abbatē Span-
 hemensem

EPIST. NVNCVPATORIA.

hemensem, quem uel ideo doctis ac optimis quibusq; gratiore fore confido, q; non solum sub tuo patrocinio exeat in lucem, quod plurimi apud omnes fit, uerum etiam q; te intercessore Cæsareo donatus priuilegio, hoc liberius ac commendatius in manus hominum sit peruenturus. Nec retrahet quenq; opinor à lectione tanti uiri, q; sui ætatis familiari sermone usus sit, nonnullaq; noue dixerit, quæ huius sæculi eruditiores non recipiunt, cum non tam uerba quàm rem ipsam necesse sit spectare. Quare cum propter multa humanitatis tuæ beneficia me tibi obligaueris, ac post nuper Palatii Comitè me dictum, iam denuo misso hoc priuilegio ita deuinxeris, ut uix unq; queam esse soluendo, æquissimum etiam fore statui, ut ad te quoque in primis laborum tuorum fructus redirent. Bene uale uir clarissime, ac boni consulas precor hoc meum studium erga te, maiora gratitudinis officia relaturus, quodocunq; Deus occasionem obtulerit, cui te quàm commendatissimum esse precor & opto. Ex Selestadio die tertia Martii: Anno à nato Seruatore. M. D. XXXVI.